

3.3.4 โรงเจ เจ็ก เซ็ง เก้ง บางคล้า

ชาวไทยเชื้อสายจีน อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา คือชาวจีนที่เกิดในประเทศไทยและเป็นเชื้อสายของผู้อพยพชาวจีน หรือชาวจีนโพ้นทะเล บรรพบุรุษจะมาจากจังหวัดแต้จิ๋ว รองลงมาคือมาจากแคะ ฮกเกี้ยนและไหหลำ ประเพณีที่ชาวไทยเชื้อสายจีน อำเภอบางคล้า ยังยึดถือปฏิบัติอยู่ คือ การไหว้บรรพบุรุษและเทพเจ้าในเทศกาลต่างๆของจีน พิธีแต่งงาน ส่วนเรื่องงานศพ ชาวไทยเชื้อสายจีนยังมีบางส่วนยึดถือแบบจีนดั้งเดิม เช่น การทำกงเต๊กและฝังศพ แต่เนื่องจากค่าใช้จ่ายสูงมาก จึงนิยมการเผาศพแบบไทยมากขึ้น ด้วยคนจีนในอำเภอบางคล้าได้เข้ามาตั้งรกรากเป็นเวลานานจึงมีการสร้างศาลเจ้าประจำตระกูล โรงเจ เซียนซือ ขึ้นในพื้นที่ไว้เป็นที่กราบไหว้เทพเจ้าต่างๆ และมีการรวมตัวกันจัดตั้งเป็นสมาคมชาวไทยเชื้อสายจีน

งานพิธีกรรมที่สำคัญของโรงเจเซ็งเก้งเจตั้ง ที่คนในชุมชนยังปฏิบัติสืบทอดต่อกันมา

1. ขุนโจ้ย วันที่ 1 ของจีน เดือน 1 วันปีใหม่ ตรุษจีน เป็นวันสำคัญของจีนที่มีมาแต่โบราณที่เรียกว่า “กว้อซุนเจีย” หรือ “กว้อเหนียน” เล่ากันว่าในสมัยโบราณ ในป่าทึบแห่งหนึ่ง มีสัตว์ป่าที่ดุร้ายและน่ากลัวมากตัวหนึ่ง เรียกว่า “เหนียน” มันออกอาละวาดกินคนเป็นประจำ พระเจ้าจึงลงโทษมัน อนุญาตให้มันลงมาจากเขาได้เพียง ครั้งหนึ่งใน 365 วัน ดังนั้น เมื่อฤดูหนาวใกล้จะผ่านไป ฤดูใบไม้ผลิเวียนมาใกล้ เหนียน ก็จะออกมาทำร้ายผู้คน เพื่อป้องกันการมาของ เหนียน ทุก ๆ ครั้วเรือนจึงต่างสะสมเสบียงอาหารและกับข้าวจำนวนหนึ่งไว้ในบ้าน เมื่อถึงตอนค่ำของวันที่ 30 เดือน 12 ก็จะปิดประตูและหน้าต่างเอาไว้ ไม่หลับ ไม่นอนตลอดคืน เพื่อต่อสู้กับเหนียน จนกระทั่งถึงรุ่งเช้าก็จะเป็นวันแรม 1 ค่ำ เดือน 1 เมื่อ เหนียน กลับไปแล้ว ทุก ๆ ครั้วเรือนก็จะเปิดประตูออกมา แสดงความยินดีต่อกัน ที่โชคดีไม่ได้ถูก เหนียน ทำร้าย

คนส่วนมากรู้จัก “ตรุษจีน” ว่าเป็นวันรับ “อั่งเปา” แต่จริงๆ แล้วตรุษจีน หรือวันขึ้นปีใหม่จีน คนจีนก็มีกิจกรรมคล้ายๆ กับคนไทยกระทำในวันปีใหม่ คือเป็นวันพบปะญาติมิตร ไหว้พระ อวยพรผู้ใหญ่ ส่วนอั่งเปานั้นเป็นเพียงน้ำจิ้มเล็กๆ ที่สร้างความสุขความตื่นเต้นให้กับเด็กน้อย ตรุษจีนคือ “วันชิวอิก” วันแรกของปี จะเริ่มต้นเมื่อหลังเที่ยงคืนของ “วันซาจั๊ป” ซึ่งเป็นวันสุดท้ายของปี เรียกอีกอย่างว่า “วันถือ” เพราะถือเป็นวันเริ่มต้นปีใหม่ทุกคนจะพูดแต่สิ่งดีๆ สิ่งที่เป็นมงคล ทั้งนี้ กิจที่คนจีนจะต้องกระทำในเทศกาลตรุษจีนจะเริ่มตั้งแต่ “วันจ่าย” ซึ่งเป็นวันจ่ายตลาดเตรียมข้าวของสำหรับไหว้ในวันรุ่งขึ้น รวมทั้งเป็นวันจ่ายโบนัสให้ลูกจ้าง

ไหว้เจ้า ไหว้บรรพบุรุษ และไหว้ผีไม่มีญาติ วันซาจั๊ป ช่วงเช้าหลังจากไหว้เจ้าในบ้าน คือ “ตี่จูเอี้ย” ไหว้บรรพบุรุษแล้ว ในตอนเที่ยงจึงไหว้ ผีไม่มีญาติ ซึ่งของไหว้จะมีทั้งของคาว-หวาน รวมทั้งเปิด-ไก่ มากหรือน้อยแล้วแต่ฐานะของผู้ไหว้ และมีเครื่องกระป๋อง ข้าวสาร เกลือ เพื่อให้ผีไม่มีญาติพอกไปด้วย นอกจากนี้ยังต้องจุดซีตี่ 2 ชั้นไว้ด้วย เมื่อไหว้เสร็จจะจุดประทัด จากนั้นจะโปรยข้าวสารผสมเกลือ ขบไล่สิ่งที่ไม่ดีให้หมดไป

รวมญาติกินเกี้ยว ความสำคัญอีกประการของตรุษจีน คือเป็นวัน รวมญาติ โดยทุกคนจะเดินทางมาร่วมโต๊ะกินเกี้ยวในวันซาจั๊ปมื้อสุดท้ายก่อน ขึ้นปีใหม่ และที่ต้องเป็น “เกี้ยว” ก็เพราะลักษณะของเกี้ยวที่เหมือนกับ “เงิน” ของจีน ให้ความหมายว่า ให้มั่งมีเงินทอง กินเจมื้อเช้า คือมื้อแรกของปี ส่วนในวันชิวอิก คนจีนจะกินเจมื้อแรกของ

ปี เชื่อกันว่าจะได้บุญเหมือนกับกินเจตลอดทั้งปี ทำพิธีรับ “ไซชิงเอี้ย” “ไซชิงเอี้ย” เป็นเทพพิทักษ์ทรัพย์ หรือเทพเจ้าแห่งโชคลาภ ส่วนใหญ่จะทำพิธีระหว่างหลังเที่ยงคืนของวันซาจั๊บน ถึงก่อนตี 1

ห้ามกวาดบ้าน ก่อนตรุษจีน จะมีการทำความสะอาดบ้าน ปิดกวาดหยากไย่ครั้งใหญ่ เมื่อถึงวันปีใหม่นี้จะไม่กวาดบ้านจนถึงวันชีวี่ ซึ่งส่วนใหญ่เป็น วันแรกของการเริ่มต้นทำงาน เพราะถือว่ากวาดเอาสิ่งที่เป็นมงคลทิ้งไป แต่ถ้าบ้านใครสกปรกจนทนไม่ไหว ก็กวาดเข้าคือ กวาดจากหน้าบ้านเข้าไปในบ้าน

ติด “ตุ้ยเลียง” หรือคำอวยพรปีใหม่ เมื่อก่อนคนจีนที่พอมีความรู้จะเขียน “ตุ้ยเลียง” เอง โดยใช้หมึกดำหรือสีทอง เขียนคำอวยพรลงบน กระดาษสีแดง ถ้าไม่มีความรู้ก็จะไปจ้างมืออาชีพเขียนให้ ซึ่งแหล่งใหญ่ก็คือที่เยาวราช คำอวยพรที่เขียนจะประกอบด้วยตัวอักษร 7 ตัว เขียนเป็นคำกลอน โดยมาก จะอวยพรให้ทำมาค้าขึ้น ให้มีเงินทองติดตามสองข้างประตูบ้าน และมีอีกแผ่นสำหรับติดทางขวางตรงกลางทางเข้า-ออก เขียนคำว่า “ซุก ยิบ ผ่ง อัง” แปลว่า เข้า-ออกโดยปลอดภัย รวมทั้งติดภาพเด็กผู้หญิง-เด็กผู้ชาย ที่เรียกว่า “หนืออ่วย” ซึ่งเป็นภาพมงคลของจีน ถือเป็นงานศิลปะที่สำคัญอีกอย่างนอกเหนือจาก การตัดกระดาษ มักติดที่ประตูหน้าบ้าน และต้องใส่เสื้อผ้าใหม่ สีสันสดใส

ส้ม 4 ผล อวยพรผู้ใหญ่ วันชีวี่อีกทุกคนจะนำส้ม 4 ผล ไปกราบผู้ใหญ่ขอพร เจ้าบ้านเองนอกจากจะเตรียมเมล็ดแตงโมย้อมสีแดงไว้ 1 พาน และลูกสมอจีนไว้รับแขกแล้ว เมื่อมีผู้มาอวยพร จะรับส้มขึ้นมา 2 ผล และนำส้มในบ้านที่เตรียมไว้วางคืนลง 2 ผล 1) รับอั่งเปา 2) ไหว้เจ้า เพื่อเป็นสิริมงคลแก่ชีวิต

2. ทีกงแซ วันที่ 9 เดือน 1 วันเกิด องค์ทีกง คือ เจ็กเซียนฮ่องเต้ ราชาที่เป็นประมุขแห่งสวรรค์ ที่ชาวจีนมีความเชื่อกันว่าเป็นผู้สร้างโลก และเป็นผู้ดลบันดาลธรรมชาติ สำหรับชาวจีนแล้ว ทีกง เป็นตัวแทนของ 4 สิ่งสูงสุดของคนจีน ได้แก่ พ่อ แม่ และ ฟ้า ดิน

พิธีไหว้ทีกงแซ

ฤกษ์ยามยามดีที่สุดที่เหมาะสม จะอยู่ในเวลาเช้า (ก่อน12.00) โดยเริ่มจากการตั้งโต๊ะหน้าบ้านกลางแจ้ง จัดเตรียมของไหว้ทั้งหมด อันได้แก่

1. แต่เหลียว หรือขนมจันอับ 1 จาน
2. ส้ม 5 ลูก หรือ ผลไม้มงคล 5 อย่าง
3. เจดีย์น้ำตาล***
4. น้ำชา 5 ถ้วย
5. อาหารเจแห้ง 5 อย่าง
6. ขนมอี๋ 5 ถ้วย
7. ซาลาเปาเจ 5 ลูก
8. กระทงบัวทอง 1 กระทง
9. เทียนแดง 1 คู่

10. เทียงเถ่าจี 1 ชุด เทียบแดง 1 ใบ

11. กิมเต้าเงินและทอง 1 คู่

12. รูป 3 ดอก

ผู้คนมักนิยมขอพรในเรื่องของ “ความอุดมสมบูรณ์” ในทุกๆด้าน โดยเฉพาะการเงิน ให้ธุรกิจประสบความสำเร็จ และยังสามารถขอพรให้เรื่องของสุขภาพ ให้แข็งแรงทั้งตนเองและครอบครัวอีกด้วย

3. ง่วนเซียว เทศกาลโคมไฟ วันที่ 15 เดือน 1 เทศกาลโคมไฟ เป็นเทศกาลฉลองในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือนอ้ายตามปฏิทินจันทรคติ เป็นสัญลักษณ์ของวันสุดท้ายในการฉลองเทศกาลปีใหม่ของจีนตามปฏิทินทางจันทรคติ ในเทศกาลโคมไฟ เด็กๆ จะถือโคมไฟกระดาษ ออกไปวัดกันในตอนกลางคืน และพากันทายปริศนาที่อยู่บนโคมไฟ เรียกว่า ไชเต็งหมี ในสมัยโบราณ, โคมไฟจะเป็นรูปแบบง่ายๆ จะมีเพียงแต่ของกะชัตรีย์ และขุนนางเท่านั้นที่จะมีโคมไฟที่หรูหราใหญ่โต แต่ในสมัยปัจจุบัน, โคมไฟได้ถูกประดับประดาด้วยรูปแบบที่ซับซ้อนมากขึ้น ตัวอย่างเช่น มักจะทำโคมไฟเป็นรูปสัตว์ต่างๆ โคมไฟมักจะทำเป็นสีแดงเพื่อเป็นสัญลักษณ์ของความโชคดี

ในเดือนแรกของปฏิทินจันทรคติเรียกว่า เดือนหยวน, และในสมัยก่อนเรียกเวลากลางคืนว่า เซียว ในภาษาจีนกลาง ดังนั้น ในประเทศจีนวันนี้จึงถูกเรียกว่า เทศกาลหยวนเซียว ในวันที่ 15 ของเดือนแรกในปีจันทรคตินี้เป็นวันที่พระจันทร์เต็มดวง ตามประเพณีของลัทธิเต๋าวันที่ 15 ในเดือนแรกของปฏิทินจันทรคติ เรียกว่า ซ่างหยวน ตรงกับคำเรียก "เทพแห่งฟ้า" ท่านเป็นผู้ที่ชอบแสงสว่าง และวัตถุแห่งความสุข ดังนั้น ผู้คนจึงได้แขวนโคมไฟสีส้มสวยงามนับพันๆ เพื่อเป็นการแสดงความขอบคุณท่าน ในปัจจุบันผู้คนจะมีการละเล่นแก้ปริศนาที่อยู่ในโคมไฟ และกินขนมบัวลอยในเทศกาลหยวนเซียว เรียกว่า ขนมถังหยวน และครอบครัวก็มีการมารวมตัวกันอย่างมีความสุข

4. วันเกิดเจ้าแม่กวนอิม 18- 19- 20 เดือน 2 วันที่ 19 เดือน 2 จิน เป็นวันกำเนิด เจ้าแม่กวนอิม เป็นพระผู้ทรงเปี่ยมด้วยความรักความเมตตาต่อสรรพสัตว์ เป็นพระผู้เปี่ยมด้วยความกตัญญู มีความโดดเด่นในเรื่องของความรัก ความมีเมตตา จึงกลายเป็นอีกหนึ่งองค์เทพที่มีความศักดิ์สิทธิ์ ได้รับความนิยมนับจากผู้ที่ศรัทธาจากทั่วโลกหลั่งไหลเข้าไปกราบไหว้บูชา และเป็นสัญลักษณ์แห่งเมตตาที่โปรดสัตว์ให้พ้นทุกข์นั่นเอง

วันประสูติเจ้าแม่กวนอิม ปี ตามจันทรคติจีน ตรงกับวันแซ่ดของพระโพธิสัตว์กวนอิม พระโพธิสัตว์กวนอิม (ประสูติ 19 เดือนยี่จิ้น) เดิมเป็นเทพธิดาซึ่งต้องการช่วยปลดปล่อยทุกข์ภัยแก่มวลมนุษย์

ความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับพระโพธิสัตว์กวนอิมมีหลากหลายความเชื่อด้วยกัน ในไซอิ๋ว ชาวจีนเชื่อว่า พระโพธิสัตว์กวนอิมยังมีบทบาทในวรรณกรรมเรื่องไซอิ๋ว โดยเริ่มแรกทีเดียวขุนหงอนทองไม่เชื่อฟังพระถังซำจั๋ง พระแม่กวนอิมจึงประทานเชือกประหลาดและมาบอกพระถังซำจั๋งว่า จงรัดเกล้านี้ไป ถ้าหากสวมไปแล้ว แล้วพูดว่า รัดเกล้า รอบเดียว ก็จะมีปดหัวเหมือนมีสิ่งใดมัดศีรษะ

ส่วนอีกความเชื่อหนึ่งคือ ท่านสถิต ณ เกาะผู้ถัวซานและปฏิบัติธรรม ณ ที่นั่น (ปัจจุบันมีเทวรูปองค์ใหญ่เป็นพระแม่กวนอิมปางทรงธรรมจักรในพระหัตถ์ซ้าย ส่วนพระหัตถ์ขวาทำพระกิริยาห้าม มองไปที่ทะเลใต้

เรียกว่า หนานไห่กวันยิน (หล่ำไ้กวงอิม ตามสำเนียงแต้จิ๋ว) นอกจากนี้ ผู้ที่นับถือ (โดยเฉพาะในไทย) มีเคล็ดลับบอกว่า ผู้ใดนับถือพระแม่กวนอิม ก็จะสามารถรับประทานเนื้อสัตว์ประเภทเนื้อวัวและเนื้อควาย

วันเกิดเจ้าแม่กวนอิม

พระโพธิสัตว์กวนอิม หรือที่ชาวไทยเราเรียกติดปากว่า เจ้าแม่กวนอิม คือพระโพธิสัตว์ฝ่ายมหายาน และเป็นองค์เดียวกันกับ พระอวโลกิเตศวร ซึ่งเป็นพระโพธิสัตว์ในภาษาสันสกฤต ซึ่งมีต้นกำเนิดจากพระสูตรมหายานในอินเดีย ซึ่งเป็นที่เคารพนับถือกันมาแต่โบราณ จนอาจกล่าวได้ว่าเป็นพระโพธิสัตว์ของฝ่ายมหายานที่มีผู้ศรัทธามากที่สุด และเป็นที่รู้จักมากที่สุดไปทั่วโลกอีกด้วย ด้วยความที่พระองค์ทรงมีความเมตตาต่อสรรพสัตว์อย่างไม่มีประมาณ ซึ่งกล่าวกันว่าท่านได้ตั้งปณิธานไว้ว่า "หากยังมีสัตว์ตกทุกข์ได้ยากอยู่ ก็จะไม่ขอบรรลุปุทธภูมิ" นอกจากนี้ยังเป็นเสมือนสัญลักษณ์ของความกตัญญูตถะวาทิ ซึ่งเป็นคุณธรรมสำคัญที่ชาวจีนยึดมั่นอีกด้วย

พระโพธิสัตว์ในพุทธศาสนานี้ หมายถึงผู้ที่บำเพ็ญบารมีเพื่อช่วยเหลือสรรพสัตว์ด้วยความเมตตา เพื่อจุดมุ่งหมายสูงสุดคือการตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าและนำพาสัตว์ทั้งหลายให้ข้ามพ้นห่วงทุกข์ ซึ่งมีอยู่หลายพระองค์จนนับไม่ถ้วน และเมื่อศาสนาเผยแผ่ไปที่ใดก็มักจะมีการผสมกลมกลืนเข้ากับความเชื่อของท้องถิ่นนั้นๆ ไม่มากนักน้อย ดังเช่นเจ้าแม่กวนอิมที่มีรูปลักษณะผู้หญิงในดินแดนทิเบต จีน และญี่ปุ่นนั้น แท้จริงแล้วก็คือองค์เดียวกับ พระอวโลกิเตศวร ที่มีรูปลักษณะเป็นชายในอินเดียนั่นเอง

วันประสูติเจ้าแม่กวนอิม หรือวันเกิดเจ้าแม่กวนอิม กับตำนานเจ้าหญิงเมี่ยวซ่าน

ตามตำนานเล่าขาน “เจ้าหญิงเมี่ยวซ่าน” คือพระอวโลกิเตศวรที่ทรงจุติเป็นพระราชธิดาองค์ที่ 3 ของ พระเจ้าเมี่ยวจง ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมาก กล่าวคือ พระเจ้าเมี่ยวจงเป็นกษัตริย์ที่โหดเหี้ยมทารุณมาก แต่เจ้าหญิงเมี่ยวซ่านกลับมีจิตใจเมตตา ถือศีลกินเจ สนใจแต่การปฏิบัติธรรม ไม่สนใจเรื่องการเมืองและไม่ต้องการออกเรือน ทำให้พระเจ้าเมี่ยวจงทรงกริ้วมากจึงรับสั่งให้ลงโทษด้วยการทรมานพระธิดาต่างๆ นานา แต่ถึงแม้จะสั่งประหารชีวิตด้วยวิธีไหนก็ไม่สำเร็จ เพราะมีเทพารักษ์คอยคุ้มครองอยู่

จนกระทั่งมีเสือดาวตัวหนึ่งได้นำเจ้าหญิงเมี่ยวซ่านขึ้นพาดหลังแล้วหนีไปที่เขาเซียงซัน พระเจ้าเมี่ยวจงเข้าพระทัยว่า เจ้าหญิงเมี่ยวซ่านถูกเสือดาวไปกินเสียแล้ว จึงไม่ได้ติดตามราวีอีก ในเวลาต่อมา เทพไท่ไปได้แปลงร่างเป็นชายชรามาโปรดเจ้าหญิงเมี่ยวซ่าน ชี้แนะแนวทางปฏิบัติเพื่อพ้นทุกข์ จนสามารถบรรลุมรรคผลสำเร็จธรรมในวันที่ 19 เดือน 6 ต่อมาพระเจ้าเมี่ยวจงได้รับผลกระทบที่ก่อไว้ ต้องประชวรด้วยโรคร้ายแรงไม่มียาใดรักษาได้ ยกเว้นจะปรุงจากดวงตาและแขนของทายาท ซึ่งต่างก็ไม่มีใครกล้าสละ ยกเว้นเจ้าหญิงเมี่ยวซ่าน ที่พอรู้ข่าวก็รีบเดินทางกลับวังและทรงทำสิ่งที่ยิ่งใหญ่ นั่นก็คือการสละทั้งดวงตาและแขนเพื่อใช้เป็นยารักษา โดยไม่คิดโกรธเคืองพระบิดาจากเรื่องในอดีตเลยแม้แต่น้อย พระเจ้าเมี่ยวจงจึงมีอาการดีขึ้นในที่สุด ด้วยคุณธรรมและความกตัญญูตถะวาทินี้ ได้แผ่สะท้านฟ้าไปถึงสวรรค์ และสะท้อนดินไปทั่วทั้งโลกมนุษย์ องค์ศากยมุนี หรือ พระสัมมาสัมพุทธเจ้า จึงทรงประทานคืนดวงตาพันดวง และแขนพันข้างแก่เจ้าหญิงเมี่ยวซ่าน ซึ่งเป็นที่มาของ ปางเจ้าแม่กวนอิมพันเนตร และปางเจ้าแม่กวนอิมพันกร ดังเช่นในปัจจุบัน

5. เทศกาลเซ็งเม้ง วันที่ 1 เดือน 3 วันเซ็งเม้ง เป็นเทศกาลที่คนจีนไปไหว้บรรพบุรุษ ณ ที่ฝังศพหรือฮวงซุ้ยในช่วงเดือน 3 ของจีน คำว่า เซ็ง แปลว่า สะอาด บริสุทธิ์ เม้ง แปลว่า สว่าง คำว่า เซ็งเม้ง คือช่วงเวลาแห่งความแจ่มใส ท้องฟ้าใสสว่าง เนื่องจากเป็นช่วงเวลาในฤดูใบไม้ผลิของจีน ต้นไม้ใบหญ้าเขียวชอุ่มสวยงาม จึงเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมกับการไปไหว้บรรพบุรุษ ณ ที่ฝังศพ แทนการไหว้ป้ายวิญญาณในบ้าน

วันเซ็งเม้ง หรือ วันไหว้บรรพบุรุษ ถือเป็นอีกวันสำคัญที่คนไทยเชื้อสายจีนจะได้ไปกราบไหว้บรรพบุรุษที่สุสาน หรือได้เรียกกันว่าฮวงซุ้ย ซึ่งจะเป็นการแสดงความรัก ความกตัญญูต่อบรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้ว ถือว่าเป็นเรื่องสำคัญเป็นอย่างมากของชาวจีนที่จะแสดงความ กตัญญูต่อบรรพบุรุษของตนเอง นอกจากนี้ยังมีการร่วมกันทำความสะอาดสุสานอีกด้วย "เซ็งเม้ง" มาจากภาษาจีน 2 คำ คือ "เซ็ง" แปลว่า สะอาด บริสุทธิ์ และ "เม้ง" แปลว่า สว่าง หมายถึง ช่วงเวลาที่ท้องฟ้าแจ่มใส อากาศดี เหมาะแก่การไปไหว้บรรพบุรุษ ตรงกับช่วงปลายเดือนมีนาคมถึงต้นเดือนเมษายนของทุกปี ความสำคัญของเทศกาลเซ็งเม้ง “เซ็งเม้ง” เป็นเทศกาลสำคัญของชาวจีนที่สืบทอดมายาวนานกว่า 2,500 ปี แปลตรงตัวว่า “การกวาดล้างสุสาน” ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคนจีนมีความกตัญญูต่อบรรพบุรุษ เป็นการระลึกถึงคุณงามความดี แสดงความรัก และสำนึกในบุญคุณของบรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้ว เสริมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว เป็นโอกาสให้สมาชิกในครอบครัวได้รวมตัวกัน พุดคุย กระทบความสัมพันธ์ รักษาประเพณีอันดีงาม เป็นการสืบสานประเพณีวัฒนธรรมอันเก่าแก่ของชาวจีน ทำบุญกุศล เป็นการอุทิศส่วนกุศลให้แก่บรรพบุรุษ ดูแลรักษาฮวงซุ้ย เป็นการทำความสะอาด ปรับปรุง และดูแลรักษาฮวงซุ้ยของบรรพบุรุษ เป็นสิริมงคล เชื่อกันว่าการไหว้บรรพบุรุษในวันเซ็งเม้ง จะช่วยเสริมดวงชะตา

6. หมอฮัวโต๋ วันหมอชา วันที่ 18 เดือน 4 จันทรคติจีน 四月十八日 ขึ้น18ค่ำเดือน4 อันเป็นวันรำลึกของหมอเทวดา ฮัวโต๋หรือหมอฮัวท้อเขียนชื่อ ฮัวท้อเขียนชื่อ (華陀仙師) ฮัวท้อเขียนชื่อ หรือเรียกอีกชื่อว่า ฮัวท้อ เดิมชื่อว่าฮัวย้ง “ ฉายาง่วนฮ่วย ” เกิดในราชวงศ์ฮั่น ตำบลเจียวกู่ย๋ ท่านมีความเฉลียวฉลาดตั้งแต่เล็ก ชอบค้นคว้าวิจัยด้วยตนเอง ชอบสันโดษเชี่ยวชาญด้านฝังเข็มและปรุ้งยา ท่านยังสามารถผ่าตัดล้างกระเพาะบำบัดโรค หรือผ่ากำจัดเนื้อร้าย ยังสามารถผลิตยา คิดค้นยาต่างๆ เป็นท่านแรก ท่านยังเป็นผู้มีอัจฉริยะในการแพทย์ คนที่ให้ท่านรักษาล้วนหายขาดจากโรคเหมือนรักษาคนตายให้ฟื้นดั่งนั้น การรักษาของฮัวท้อ ซึ่งยังคงฝังใจของประชาชนคนจีนจนถึงปัจจุบันนี้ หนังสือสามก๊กกล่าวว่า ในชีวิตของฮัวท้อสามารถผ่าตัดกระดูกที่โดนพิษให้กับกวนอู ฮัวท้อมีความรู้ลึกซึ้งซึ่งสามารถรักษาโรคได้ทุกชนิด ดังนั้น ประชาชนจึงยกย่องว่าเป็นบรมครูแห่งการแพทย์และเภสัชกรจีน จากประวัติข้างต้น ยามใดที่เจ็บป่วย ชาวจีนหรือชาวไทยสายเลือดจีนจะมาบนบานขอให้ฮัวท้อเขียนชื่อ ซึ่งถือว่าเป็นประดุจเทพเจ้าแห่งการแพทย์ ช่วยปัดเป่าความเจ็บความป่วยให้หมดสิ้นไป วันคล้ายวันเกิดประจำปีของท่านซึ่งตรงกับเดือน ๔ วันที่ ๑๘ ของจีน

7. วันสารท ขนมจ้าง (ตวนโจวโจย) วันที่ 5 เดือน 5 เทศกาลไหว้บ๊ะจ่าง, เทศกาลตวนอู๋ หรือ เทศกาลต่วนหงอ (จีนตัวย่อ: 端午节; จีนตัวเต็ม: 端午節; พินอิน: duānwǔ jié) ตรงกับวันที่ 5 เดือน 5

ตามปฏิทินทางจันทรคติ หรือ "โหงวเหว่ยโจ่ว" เป็นการระลึกถึงวันที่คุตกั๋วหรือชวี ยฺเหวียน (จีน: 屈原; พินอิน: Qū Yuán; 340–278 ปีก่อนคริสต์ศักราช) กวีผู้รักชาติแห่งรัฐฉู่ กระโดดน้ำเสียชีวิต วันที่ ขึ้น 5 ค่ำ เดือน 5 ตามปฏิทินจันทรคติ

ในสมัยเลียดก๊ก มีบุคคลหนึ่งนามว่า ชวี ยฺเหวียน เป็นผู้ที่มีความรอบรู้และความสามารถรอบด้าน เป็นนักปราชญ์ราชบัณฑิตคนหนึ่ง รวมทั้งรู้จักหลักการบริหารปกครองเป็นอย่างดี ชวี ยฺเหวียน เป็นเชื้อสายของกษัตริย์ผู้ครองแคว้นฉู่ เขาได้รับราชการเป็นขุนนางในสมัยพระเจ้าฉู่หวายอ๋อง เป็นที่ปรึกษา และดูแลเหล่าเชื้อพระวงศ์ ชวี ยฺเหวียน เป็นขุนนางที่ซื่อสัตย์ และเปี่ยมด้วยความรู้ความสามารถอันสูงยิ่ง เป็นที่โปรดปรานของพระเจ้าฉู่หวายอ๋องเป็นอันมาก เมื่อมีคนรัก แนนอนย่อมต้องมีคนชังเป็นเรื่องธรรมดา เหล่าขุนนางกังฉินทั้งหลายต่างก็ไม่พอใจชวี ยฺเหวียน ด้วยความที่เขาเป็นคนที่ซื่อตรง ทำงานอย่างตรงไปตรงมา จึงมีหลายครั้งที่การทำงานของชวี ยฺเหวียน เป็นไปเพื่อการขัดขวางการโกงกินบ้านเมืองของขุนนางกังฉินเหล่านั้น พวกเขาจึงรวมหัวกันพยายามใส่ร้ายเขาต่าง ๆ นานาจนพระเจ้าฉู่หวายอ๋องเองก็ชักเริ่มที่จะเชื่ออยู่บ้าง ชวี ยฺเหวียน รู้สึกทุกข์ใจมาก จึงได้แต่งกลอนขึ้นเพื่อคลายความทุกข์ใจ กลอนบทนั้นมีชื่อว่า "หลีเซา" หมายถึงความเศร้าโศก หลังจากที่พระเจ้าฉู่หวายอ๋องได้สนใจไปก็มีการแต่งตั้งกษัตริย์องค์ใหม่ขึ้นครองราชย์ พระองค์ได้ทรงหลงเชื่อคำยุยงของเหล่าขุนนางกังฉินพวกนั้น ในที่สุดจึงได้มีพระบรมราชโองการให้เนรเทศชวี ยฺเหวียน ออกจากแคว้นฉู่ไป

ชวี ยฺเหวียน เศร้าโศกเสียใจมาก หลังจากเดินทางรอนแรมมาถึงแม่น้ำเปาะล่อกั๋ง (บางตำราว่าเป็นแม่น้ำแยงซีเกียง) เขาจึงตัดสินใจกระโดดน้ำตายในวันขึ้น 5 ค่ำ เดือน 5 นั้นเอง พวกชาวบ้านที่รู้เรื่องการตายของชวี ยฺเหวียน พวกเขาต่างก็รักและอาลัยถึงชวี ยฺเหวียน จึงได้ออกเรือเพื่อตามหาศพของเขา ในขณะที่ค้นหาศพ พวกเขาเตรียมข้าวปลาอาหารไปโปรยลงแม่น้ำด้วย เพื่อล่อให้สัตว์น้ำมากิน จะได้ไม่ไปกัดกินซากศพของชวี ยฺเหวียน หลังจากนั้นทุกปีเมื่อถึงวันครบรอบวันตายของชวี ยฺเหวียน ชาวบ้านจะนำเอาอาหารไปโปรยลงแม่น้ำหลังจากนั้นก็จะมีชาวบ้านผู้หนึ่งฝันเห็นชวี ยฺเหวียน ที่มาในชุดอันสวยงามกล่าวว่าขอบคุณเหล่าชาวบ้าน แต่เขาบอกว่าอาหารโดนสัตว์น้ำกินไปเสียเกือบหมด และเขาได้บอกไว้ว่าให้ใช้ใบไผ่ห่อหุ้มข้าวไว้

หลังจากนั้นในปีต่อมา ชาวบ้านต่างก็ทำตามที่ชวี ยฺเหวียน แนะนำ คือนำอาหารห่อด้วยใบไผ่ไปโยนลงน้ำเพื่อเซ่นให้แก่เขา หลังจากนั้นชวี ยฺเหวียน ก็ได้มาเข้าฝันชาวบ้านอีกว่าคราวนี้ได้กินมากหน่อย แต่ก็ยังคงโดนสัตว์น้ำแย่งไปกินได้ ชาวบ้านต้องการให้ชวี ยฺเหวียน ได้กินอาหารที่พวกเขาเซ่นให้อย่างอิ่มหนำสำราญจึงได้ถามชวี ยฺเหวียน ว่าควรทำเช่นไรดี ชวี ยฺเหวียน จึงแนะนำอีกว่าเวลาที่จะนำอาหารไปโยนลงแม่น้ำให้ตกแต่งเรือเป็นรูปมังกรไป เมื่อสัตว์น้ำทั้งหลายได้เห็นก็จะนึกว่าเป็นเครื่องเซ่นของพญามังกร จะได้ไม่กล้าเข้ามากิน นอกจากการไหว้เซ่นแล้ว ปัจจุบันในฮ่องกงและเกาหลียังคงมีผู้จัดประเพณีแข่งเรือมังกรอยู่ รวมทั้งในเทศกาลตงโจวนี้ คนจีนโบราณยังเชื่อว่าการทำความสะอาดบ้านให้ดูมีความสดชื่นภูติผีปีศาจจะได้ไม่กล้าเข้ามาใกล้ถ้ากราย ในวันที่ สัตว์มีพิษทั้ง 4 ชนิด อันได้แก่ แมงป่องแมงมุมตะขาบและงูจะพากันหลบซ่อนตัว จึงเป็นโอกาสที่เจ้าบ้านจะต้องอบ

บ้านด้วยการจุดกำมะถัน เพื่อไม่ให้สัตว์มีพิษเหล่านี้กลับเข้ามาอาศัยได้อีก นอกจากนี้ยังมีการดื่มเหล้ายาที่ผสมด้วยผงกำมะถันด้วย โดยเชื่อกันว่าจะสามารถป้องกันโรคภัยไข้เจ็บได้เป็นอย่างดี

8. วันเกิดเจ้าพ่อกวนอู (กวนต๋งกุนแซ) ในลัทธิเต๋า ต้นตำรับการบูชา “เทพเจ้ากวนอู” นั้น ถือเอาวันที่ 24 เดือน 6 เป็น วันเกิดเทพเจ้ากวนอู (ก๊วอันอึ้งก) ซึ่งในแต่ละปีจะไม่ตรงกัน เพราะยึดถือตามปฏิทินจีน ดังนั้นเมื่อเทียบกับปฏิทินสมัยปัจจุบัน วันเกิดของท่านจึงเปลี่ยนไปทุกปี ตามความเชื่อ “เทพเจ้ากวนอู” จะช่วยส่งเสริมดวงการงาน เลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง หางานใหม่ ได้งานดี สัมภาษณ์งานใหม่ บริวารหนุนนำ ผู้ใหญ่อุปถัมภ์

สำหรับวิธีการเคารพบูชา “เทพเจ้ากวนอู” การเคารพสักการะ “เทพเจ้ากวนอู” ใน วันเกิดเทพเจ้ากวนอู นั้น เป็นประเพณีที่นิยมทำกันมานานหลายพันปีแล้ว ซึ่งคติความเชื่อก็จะแตกต่างกันไปตามแต่ละท้องถิ่น ไม่ได้มีข้อกำหนดไว้อย่างเคร่งครัดตายตัว แต่ส่วนมาก นิยมสักการะด้วยน้ำชาหรือสุรา รวมทั้งอาหารคาวหวาน และผลไม้ ในลัทธิเต๋อาาจะเช่นไหว้ด้วยอาหารคาวหวาน แต่หากเป็นชาวพุทธนิกายมหายาน จะนิยมเช่นไหว้ด้วยอาหารเจและผลไม้ และบางครั้งยังมีการเช่นไหว้ม้าเซ็กเฮาว์ ซึ่งเป็นม้าคู่ใจของเทพเจ้ากวนอู ด้วยพีชผัก และผลไม้ต่างๆ

เครื่องบูชา “เทพเจ้ากวนอู”

ธูป 3 ดอก

เทียนแดง

ตัวกิม หรือ คอซี่ (กระดาดทองขอบทองสีส้ม เป็นรูปทองแท่งและเงินจีน) พร้อมธง 1 ชุด

เง้งเตี้ย หรือ หิ้งเตี้ย/งิงเตี้ย (กระดาดเงิน กระดาดทอง) 12 แผ่น

เพ้ากวนอู (เสื้อผ้า เครื่องทรงกระดาดเจ้าพ่อกวนอู 1 ชุด)

ชาแซ หมู ปลา เป็ด ห้ามไข่ไก่

ผลไม้ 3 ชนิด แต่ควรมีส้ม 5 ใบ

พวงมาลัย

น้ำชาและสุราอย่างน้อย 3 ถ้วย

น้ำมัน 1 ขวด

ขั้นตอนในการไหว้ “เทพเจ้ากวนอู”

วันเกิดเทพเจ้ากวนอู ให้เตรียมจัดของไหว้ทุกอย่างด้วยความประณีต มีจิตตั้งมั่น มีสมาธิ ไม่ต้องรีบร้อน เช็ดจานขามให้สะอาด ก่อนจะจุดธูป 3 ดอก และเทียนแดง แล้วกล่าวคำอวยพร และอย่าลืมเติมน้ำมันในตะเกียงด้วย รอจนธูปหมดดอกจึงลากระดาดไหว้และนำไปเผา แล้วเก็บของไหว้กลับมารับประทานเพื่อความเป็นสิริมงคล

บทสวด คาถาบูชา “เทพเจ้ากวนอู” ฉบับย่อ

นำ มอ ไต่ ซื่อ ไต่ ปุย ฮก หมอ ไต่ ตี้ เต็ก เต็ก เสี่ย จี้ เสี่ยง โกว ฮุก เจ็ก อ้วง ไต่ เทียน จุน ฯ (สวดถวาย 3 หรือ 9 จบ)

9. วันเจ้าแม่กวนอิม สำเร็จเป็นพระโพธิสัตว์ วันที่ 19 เดือน 6 (อาเนี่ยแซ) วันสำเร็จธรรม "เจ้าแม่กวนอิม" : ตำนานเจ้าหญิงเมี่ยวซ่าน (妙善公主) กำเนิดเจ้าแม่กวนอิม ปางพันมือ (千手千眼观音) ชาติสุดท้ายของพระโพธิสัตว์กวนอิม หรือกั้วนหยินผู่ซ่า (观世音菩萨)] (ขึ้น 19 ค่ำเดือน 6) วันสำเร็จธรรม "เจ้าแม่กวนอิม" กั้วนหยินผู่ซ่า (观世音菩萨) กวนซิมผ่อสัก หรือ กั้วนหยินผู่ซ่า (观世音菩萨) เป็นพระโพธิสัตว์ในตามคติ พุทธนิกายมหายาน เป็นองค์เดียวกันกับ พระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ (觀自在菩薩) ซึ่งแปลว่า “ พระผู้เฝ้ามองดูด้วยความเมตตากรุณา ” หรือ “ พระผู้ทรงสดับฟังเสียงร้องไห้ของสัตว์โลก ” ในภาษาสันสกฤต ซึ่งมีต้นกำเนิดจากพระสูตรมหายานในประเทศอินเดีย และได้ผสมผสานกับตำนานเรื่อง "เจ้าหญิงเมี่ยวซ่าน (妙善公主)" ที่เคยเป็นซีรีส์จีนที่โด่งดังในไทยจนคนไทยหลายคนเลิกกินเนื้อวัวกัน ซึ่งเดิมเป็นนิทานพื้นบ้านจีนจนก่อให้เกิด จาก "พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร (觀自在菩薩) ที่เป็นภาคชาย กลายเป็น "พระโพธิสัตว์กวนอิม (觀世音菩薩) ในภาคสตรีขึ้น โดยการสร้างอวตารภาค "สตรี" เพื่อแสดงออกถึงความอ่อนโยน และแสดงถึงความเมตตากรุณาให้เด่นชัดยิ่งขึ้น ดังเช่นความรักของมารดาที่มีต่อบุตร ซึ่งเป็นการผสมผสานกลมกลืนทางความเชื่อที่ปราศจากข้อขัดแย้ง แบบเทพเจ้าต่างๆตามท้องที่เช่นฮินดูในอินเดีย (พุทธและพราหมณ์) และในจีน (เต๋าและพุทธ) เนื่องจากใน "สัทธรรมปุณฑริกสูตร" ได้อธิบายว่า พระอวโลกิเตศวร นั้นสามารถ "แบ่งภาค" เพื่อโปรดสรรพสัตว์ได้มากมายทั้งปางบุรุษและสตรี และเป็นธรรมดาของ พระโพธิสัตว์ของ มหายานที่เมื่อเข้าไปสู่ดินแดนอื่นทั้งทิเบต จีน หรือญี่ปุ่น ย่อมผสมผสานกลมกลืนได้กับเทพท้องถิ่นนั้น ๆ อย่างในกรณีพระอวโลกิเตศวรนี้ ผูกกับนิทานพื้นบ้าน "เจ้าหญิงเมี่ยวซ่าน" ก็เป็นเทพวีรชนดั้งเดิมอยู่ก่อน เมื่อคติพระโพธิสัตว์จากอินเดียแผ่เข้าไปถึง ได้เกิดการผสมทางวัฒนธรรมเปลี่ยนจาก เจ้าหญิงเมี่ยวซ่าน (妙善公主) กลายเป็นเจ้าแม่กวนอิม (觀世音菩薩)

1 ใน อวตารของ พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร (觀自在菩薩) ที่เป็นสัมโภคกายที่อยู่ข้างของ พระอมิตภพ พระพุทธเจ้า อาหมีถวอฟ (阿弥陀佛) พระพุทธเจ้าในพุทธนิกายมหายาน

10. วันสารทจีน ตรงง่วนโซ้ย วันที่ 15 เดือน 7 เทศกาลสารทจีนจะตรงกับวันที่ 15 เดือน 7 ตามปฏิทินจีน เทศกาลสารทจีนถือเป็นวันสำคัญที่ลูกหลานชาวจีนจะแสดงความกตัญญูต่อบรรพบุรุษ โดยพิธีเซ่นไหว้ เทศกาลสารทจีน หรือ ประเพณีสารทจีนเป็นประเพณีที่ลูกหลานจะแสดงความกตัญญูต่อบรรพบุรุษ ซึ่งล่วงลับไปแล้ว ยังเป็นประเพณีที่ ทุกคนในครอบครัวทำกิจกรรมร่วมกัน บางครั้งชาวจีนจึงเรียกวันดังกล่าวว่า กุ่ย เจี้ย หรือ หวางเหรินเจี้ย ซึ่งตรงกับวันเพ็ญ 15 ค่ำเดือน 7 ตามปฏิทินจันทรคติจีน คือ วันเทศกาลจงเยวี่ยน วันเทศกาล ของจีน การไหว้สารทจีนตรงกับวันที่ 15 เดือน 7 ซึ่งถือกันว่าเป็นเดือนผี เป็นเดือนที่ประตูนรกปิดเปิด ให้

ผีทั้งหลายมารับกุศลผลบุญ ซึ่งในรอบหนึ่งปีชาวจีนจะมีไหว้เจ้าใหญ่ 8 ครั้ง เรียกว่าไหว้ 8 เทศกาลโปะโจย และวันสารทจีนยังเป็นวันที่เซ่งฮี้ไต่ตี้จะตรวจดูบัญชีวิญญาณคนตาย ส่งวิญญาณดีขึ้นสวรรค์ และส่งวิญญาณร้ายลงนรก ชาวจีนรู้สึกสงสารวิญญาณ จึงทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้ นรกจึงเปิดประตู เพื่อให้วิญญาณร้ายออกมารับกุศลผลบุญ ซึ่งชาวจีนเชื่อกันว่าวันเพ็ญ 15 ค่ำเดือน 7 เป็นวันซึ่งวิญญาณของผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว จะได้กลับมาเยือนโลกมนุษย์ เพื่อมาเยี่ยมครอบครัวของตน จึงได้ทำพิธีเซ่นไหว้บรรพบุรุษกันทุกครัวเรือน ชาวจีนได้ถือเป็นประเพณีปฏิบัติสืบต่อกันมาโดยตลอด ด้วยการเซ่นไหว้ และจะนำอาหารทั้งคาวหวาน และกระดาษเงินกระดาษทองไปวางไว้ที่หน้าบ้านหรือตามทางแยก เพื่อให้บรรดาวิญญาณเร่ร่อนที่กำลังจะผ่านมาใกล้ที่พักของตนมารับอาหาร ส่วนในบ้านเป็นของญาติและบรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้ว ซึ่งหากไม่มีการไหว้วิญญาณเร่ร่อนด้วยแล้ว อาจทำให้บรรพบุรุษผู้ล่วงลับถูกแย่งอาหารก็เป็นได้

11. วันทิ้งกระจาด (ซิโกว) วันที่ 28 เดือน 7 พิธีทิ้งกระจาด หรือเทกระจาด นั้น เป็นพิธีกรรมจีนอย่างหนึ่ง ที่นิยมจัดขึ้นในเทศกาลต่างๆ ของชาวจีน หรือเรียกกันว่า ซิโกว ซึ่งเป็นประเพณีที่เปิดโอกาสให้ลูกหลานได้ทำบุญใหญ่ และถึงตรงแต่บรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้ว และสัมภเวสีไร้ญาติทั้งหลาย เชื่อกันว่า ในเดือนเจ็ดนี้ เป็นช่วงที่ประตูนรกเปิด เพื่อให้ดวงวิญญาณทั้งที่มีญาติและไม่มีญาติ ได้มาเยือนโลกมนุษย์ เพื่อมาเยี่ยมลูกหลาน (สำหรับพวกที่มี) และเพื่อขอส่วนบุญ (สำหรับพวกที่ไร้ญาติ) สำหรับพิธีกรรมนั้น จะเริ่มจากอัญเชิญสิ่งศักดิ์สิทธิ์และสวดมนต์ เวียนธูป บางที่ 7 วัน บางที่ 3 วัน จนถึงวันสุดท้าย เป็นพิธีโปรดสัตว์ และเผากระดาษเซ่นไหว้ ซึ่งพบเป็นภูเขาเงิน ภูเขาทอง ให้แก่บรรพบุรุษผู้ล่วงลับและดวงวิญญาณไร้ญาติด้วย

ซิโกว” 施孤 หรืองานบุญประเพณีทิ้งกระจาด คำว่า “โกว” ในความหมายของ “ซิโกว” นั้น เขียนด้วยคำว่า 孤 โดยจีนกลางจะอ่านว่า “กู” แต่ภาษาแต้จิ๋วออกเสียงว่า “โกว” แปลว่าโดดเดี่ยวเดียวดาย (alone) หากเป็นคำหลายพยางค์ ก็จะได้ความหมายละเอียดมากขึ้น ตัวอย่างเช่น “โกวอี้” 孤儿 (孤兒) แปลว่าเด็กกำพร้า

“โกวตัก” 孤独 แปลว่าอยู่คนเดียวเปล่าเปลี่ยวเหงา ไร้ญาติขาดมิตร คำว่า “โกว ตัก” นี้ ยังสามารถอ่านว่า “โกวตัก” 孤独(孤獨) ได้ด้วย และมีความหมายลึกลงไปว่า “คนที่อยู่ตัวคนเดียว เลยติดนิสัยซึ่หงุดหงิดรำคาญ มีโลกส่วนตัวสูงจนเลยเถิด”

“โกว จี้-อ้อ* หลั่ง เม้ง” 孤掌难鸣 แปลว่าฝ่ามือข้างเดียวยากที่จะส่งเสียงได้ (จี้-อ้อ* หรือ จี้-เอ้* เสียงขึ้นจมูก แปลว่าฝ่ามือ) ตรงกับสำนวนไทยที่ว่า “ตบมือข้างเดียวไม่ดัง” หรือ “โกว ฮู้ง เอี้ย กุ้ย” 孤魂野鬼 โดยที่ “โกวฮู้ง” 孤魂 แปลว่าวิญญาณเร่ร่อนไร้ญาติขาดมิตร ส่วน “เอี้ยกุ้ย” 野鬼 แปลว่าผีร้ายหรือภูติผีปีศาจ บ้างก็บอกว่า หมายถึงไปถึง “หง่อ^ กุ้ย” 饿鬼 หรือผีเปรตที่หิวโหย ที่รอคอยส่วนบุญจากผู้ทำกุศลส่วนกุศลไปให้ การทำบุญสร้างกุศล ภาษาแต้จิ๋วใช้คำว่า “ซีจี้” 施济 การทำบุญเลี้ยงพระ เรียกว่า “ซีแจ” 施

斋 หรืออาจเรียกว่า “แจเจิ้ง” 斋僧 การให้หรือการใส่ปุ๋ยแก่พืชผลต้นไม้ เรียกว่า “ซีปั๋ย” 施肥 ฉะนั้น การทำบุญให้กับวิญญาณที่ตกทุกข์ได้ยาก ไร้ญาติขาดมิตร หรือให้กับญาติที่ตายที่ถูกลดปล่อยให้มาขอส่วนบุญ ตามความเชื่อแต่โบราณของจีน บวกกับคติความเชื่อแบบเต๋าและเรื่องเล่าตามการอ้างอิง “อุลลัมพนสูตร” ของพุทธศาสนา จึงเรียกว่า “ซีจี โกวฮั้ง เอี้ยก้วย” 施济孤魂野鬼 หรือเรียกอย่างย่อว่า “ซีโกว” 施孤 แต่เปลี่ยนเสียง “ซี” เป็น “สิ” เมื่ออ่านคู่กับคำว่า “โกว” จึงออกเสียงเป็น “ซีโกว” เป็นชื่อเรียกตามประเพณีที่มีระบุอยู่ใน “ฉาसानฉือเตียน” 潮汕辞典

การทำบุญทำทานที่เรียกว่า “ซีโกว” 施孤 นี้ แม้ตามเจตนาเดิมคือการทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้แก่ผู้ล่วงลับไปแล้ว โดยเฉพาะผู้ล่วงลับที่อาจมีบาปติดตัว ทำให้ตกอยู่ในห้วงแห่งความทุกข์ทรมาน แต่ถ้าหากเราๆ ท่านๆ มีโอกาสได้ไปทำบุญ “ซีโกว” หรือที่เรียกติดปากเป็นภาษาไทยว่า “ทำบุญประเพณีทั้งกระเจาต” ที่มูลนิธิหัวเคี้ยวปือเต็กเสียงตึง 华侨报德善堂 ท่านจะเห็นภาษาจีนที่มีคำว่า “อิม” และ “เอี้ยง” (陰, 陽) อักษรทั้ง 2 คำนี้ เป็นอักษรตัวเต็มแบบเดิม ปัจจุบันเขียน 阴 และ 阳 จีนกลางอ่านว่า “อิน” และ “หยาง” แต่คนไทยจำนวนมาก จะคุ้นกับคำว่า “หยิน” และ “หยาง”

“อิม” 陰 (阴) หมายถึงโลกของผู้ล่วงลับไปแล้ว ส่วน “เอี้ยง” 陽 (阳) หมายถึงโลกมนุษย์ที่เราๆ ท่านๆ อาศัยอยู่ ข้อความภาษาจีนที่ปรากฏอยู่บนแบนเนอร์เชิญชวนพุทธศาสนิกชนให้มาทำบุญสร้างกุศลเขียนไว้ว่า 华侨报德善堂恭请众善信参加盂兰胜会渡阴济阳 (หัว เคี้ยว ปือเต็ก เสียง ตึง กิ-ยง ฉี* เจิ้ง เสียง ลิ่ง ชัม เกีย อุ หลั่ง เซ้ง หวย ไตว อิม จี เอี้ยง) แปลความได้ว่า “มูลนิธิชาวจีนโพ้นทะเลปือเต็กเสียงตึงขอเชิญผู้มีจิตศรัทธาร่วมงานประเพณีทั้งกระเจาต อันเป็นการทำบุญให้ผู้ล่วงลับและทำทานให้ผู้ยากไร้” การทำบุญ “ซีโกว” ของคนเชื้อสายจีน หรือแม้กระทั่งคนไทยแท้ๆ ที่มีจิตศรัทธา นอกจากตั้งจิตภาวนาอุทิศส่วนกุศลไปให้ญาติผู้ใหญ่ที่ล่วงลับไปแล้ว เพราะเราไม่อาจจะมองเห็นได้ แต่ที่เรามองเห็นได้อย่างแท้จริง ก็คือการทำทานให้ผู้ยากไร้ ที่ไม่โชคดีเท่าตัวเรา ยังต้องพึ่งสิ่งของที่ทางมูลนิธิโปรยทานให้ในแต่ละปี เพื่อการยังชีพ พวกเขาก็คงไม่แตกต่างจากวิญญาณที่ตกทุกข์ได้ยาก รอคอยส่วนบุญที่ผู้มีจิตศรัทธาจะหยิบยื่นให้ จิตวิญญาณของการประกอบพิธี “ซีโกว” 施孤 จึงเป็นการประกอบกรรมดีที่จับต้องได้ ให้ผู้ที่ยังอยู่สุขสบายดีได้ลดละ เลิก ความเห็นแก่ตัว มีจิตเอื้อเฟื้อแผ่โดยไม่หวังผลตอบแทน

12. สารทไหว้พระจันทร์ (ตงชีวโจ้ว) วันที่ 15 เดือน 8 วันไหว้พระจันทร์ (慶祝中秋節) เป็นหนึ่งในวันสารทของจีน เรียกว่า “สารทเดือนแปด หรือ ตงชีวโจ้ว” ชาวจีนเชื่อว่าเป็นวันที่พระจันทร์ส่องแสงงดงามที่และเต็มดวงที่สุด ชาวจีนจึงให้พระจันทร์เป็นสัญลักษณ์ของความสวยงาม เป็นสื่อกลางของการคิดถึงซึ่งกันและกัน เมื่อคนในครอบครัวจากบ้านเกิดไปไกล และรู้สึกคิดถึงครอบครัวก็ให้แหงนมองดวงจันทร์ส่งความรู้สึกที่ดี ส่งความคิดถึงไปสู่ครอบครัวและคนรักผ่านพระจันทร์ นอกจากนี้ ชาวจีนยังถือว่า วันไหว้พระจันทร์ เป็นวันที่คนใน

ครอบครัวจะได้แสดงความสามัคคีกัน และได้ชมพระจันทร์กันพร้อมหน้ากัน เรียกว่า "วันแห่งการอยู่พร้อมหน้าของครอบครัว" พิธีไหว้พระจันทร์ จะเริ่มต้นตอนหัวค่ำ ซึ่งดวงจันทร์เริ่มปรากฏบนท้องฟ้า มีการจัดโต๊ะไหว้พระจันทร์อย่างสวยงาม บนโต๊ะไหว้พระจันทร์ส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วย ขนมไหว้พระจันทร์ ขนมหวาน ผลไม้ น้ำชา โคมไฟ สิ่งของเครื่องใช้สำหรับผู้หญิง และต้นอ้อย เป็นต้น การไหว้พระจันทร์เป็นการไหว้เพื่อระลึกถึงบุญคุณของบรรพบุรุษ เมื่อครั้งกู่ชาติจีนได้สำเร็จ และทำให้คนจีนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นมาจนถึงทุกวันนี้ รวมไปถึงการขอพรเพื่อให้ตนเองและคนในครอบครัวประสบแต่ความสุข สมหวัง โชคดีร่ำรวยอีกด้วย หลังจากเสร็จสิ้นพิธีไหว้พระจันทร์แล้ว ทุกคนในครอบครัวจะตั้งวงแบ่งกันกินขนมไหว้พระจันทร์ โดยขนมต้องนำมาหั่นแบ่งให้เท่ากับจำนวนคนในครอบครัวเป็นสัญลักษณ์ของความสามัคคี ความกลมเกลียวคนในครอบครัวนั่นเอง

13. เทศกาลกินเจ (กิวฮงเซ่งฮวย) วันที่ 1-10 เดือน 9 เทศกาลกินเจ หรือ กินเจ (จีน: 九皇勝會; ฮกเกี้ยน: กิวฮองเซ่งไหย; หรือ จีน: 九皇大帝誕; ฮกเกี้ยน: กิวฮองไต่เต้ตัน) หรือบางแห่งเรียกว่า ประเพณีถือศีลกินผัก[2] กำหนดเอาวันตามจันทรคติ คือ เริ่มต้นตั้งแต่วันขึ้น 1 ค่ำ ถึง ขึ้น 9 ค่ำ เดือน 9 ตามปฏิทินจีนของทุกปี รวม 9 วัน สันนิษฐานว่ามีจุดเริ่มต้นในประเทศมาเลเซีย และภาคใต้ของประเทศไทย เทศกาลกินเจไม่ใช่ประเพณีของชาวจีนโพ้นทะเลทั้งหมด เพราะชาวจีนในประเทศจีนปัจจุบันไม่ค้นพบว่าการสืบทอดหรือจัดประเพณีกินเจนี้เลย แม้มีอยู่บางหมู่บ้านก็ปรากฏว่าได้จัดประเพณีตามประเทศไทย และไม่พบประเพณีนี้ในชุมชนชาวจีนในประเทศอื่น ๆ ดังนั้น จึงสันนิษฐานว่าเป็นเทศกาลที่เกิดขึ้นจากคนไทยเชื้อสายจีนในประเทศไทย ก่อนประเทศไทยจะเสียดินแดนบางส่วนให้อังกฤษและกลายเป็นส่วนหนึ่งของประเทศมาเลเซีย คนมาเลเซียเชื้อสายจีนในประเทศมาเลเซีย จึงยังคงมีเทศกาลกินเจเช่นเดียวกับประเทศไทย โดยมีตำนานเล่าขานกันว่าได้เกิดโรคระบาดที่เกาะภูเก็ตทำให้มีคนตายเป็นจำนวนมาก มีชาวจีนที่อพยพมาจากอำเภอกังไส(มณฑลเจียงซี) ประเทศจีนมาอยู่ที่บ้านในทุหรือกระทุ้งจังหวัดภูเก็ต ได้ร่วมกันถือศีลกินเจซึ่งเป็นประเพณีความเชื่อในภูมิภาคบ้านเกิดของตนเองด้วยเชื่อว่าจะทำให้รอดพ้นเคราะห์กรรมนี้ไปได้ และคนจีนกลุ่มที่ถือศีลกินเจได้รอดตายจากโรคระบาดมาได้ทั้งหมด จึงทำให้ผู้คนเลื่อมใสศรัทธาในการถือศีลกินเจนี้มาก และได้ถือศีลกินเจตามอย่างชาวจีนบ้านกระทุ้งเป็นต้นมา จึงเกิดเป็นประเพณีถือศีลกินเจมาจนถึงปัจจุบัน ในปัจจุบันเทศกาลกินเจจัดขึ้นในประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ สิงคโปร์ มาเลเซีย และไทย ตลอดจนหมู่เกาะเรียวกวในอินโดนีเซียและอาจมีในบางประเทศที่ได้รับอิทธิพลผ่านคนไทยและคนมาเลเซียเชื้อสายจีน ซึ่งการกินเจในเดือน 9 นี้ เชื่อกันว่าน่าจะเกิดขึ้นเมื่อราว พ.ศ. 2170 ตรงกับสมัยอาณาจักรอยุธยา

ประเพณีถือศีลกินเจหรือกินเจซึ่งเป็นพิธีอันตรกรรมบูชาที่ยิ่งใหญ่ที่สุด โดยอาศัยพระแม่แห่งดวงดาวมารีจี (摩利支) ในแบบของพระพุทธศาสนานิกายมหายาน แต่ในทางลัทธิเต๋าเรียกว่า เต้าโบ้หงวนกุนหรือ เต้าโบ้เทียนจุนในภาษาฮกเกี้ยน (斗姆元君, 斗姆天尊) เป็นศูนย์กลางสมมติของพิธีศักดิ์สิทธิ์นี้ มักอิงประวัติผูกติดอยู่กับฝ่ายตำนานเทพแห่งดาวนพเคราะห์มากกว่า ซึ่งเป็นศาสตร์แห่งลัทธิเต๋า ต่อมาเมื่อพระพุทธศาสนาเผยแผ่เข้าสู่เมืองจีน นับจากนั้นเป็นต้นมาเมื่อพระพุทธศาสนาเจริญขึ้น จึงปรากฏตำนานความเชื่อ

ที่ผูกโยงกับพระพุทธเจ้า 7 พระองค์และพระโพธิสัตว์อีก 2 พระองค์ เรียกว่า กั้วอ้วงฮุดโจ้วในภาษาจีนแต้จิ๋ว (九皇佛祖) โดยคติความเชื่อในประเพณีของชาวจีน โดยเฉพาะลัทธิขงจื้อซึ่งเน้นในเรื่องบรรพบุรุษและความกตัญญู บรรดาบุรพกษัตริย์ที่เคยอุทิศตนเพื่อให้ประชาชนมีความสุขโดยให้หลักเมตตาธรรมก็จะเป็นบุคคลผู้ได้รับการสรรเสริญจากประชาชน ตามตำนานสามารถรวบรวมได้ 9 พระองค์ ซึ่งอยู่ในยุคสมัยต่างๆ กัน ทั้ง 9 พระองค์รวมเรียกว่าพระราชาราช 9 พระองค์ ในภาษาจีนฮกเกี้ยนเรียกว่า : กั้วหองไตเต่ (九皇大帝) ซึ่งชาวจีนเชื่อว่าทุกสิ่งทุกอย่างในโลกเป็นธรรมชาติและดำเนินไปตามวิถีแห่งสวรรค์ อาศัยตามความเชื่อในลัทธิเต๋าจึงส่งผลให้เกิดการนับถือดวงวิญญาณที่สถิตอยู่ในสรวงสวรรค์ พระเจ้าแผ่นดินทั้งเก้าพระองค์เมื่ออยู่ในโลกมนุษย์ได้ประกอบกรรมดีมากมาย เมื่อสิ้นพระชนม์แล้วจึงได้จุติเป็นเทพเจ้าประจำดาวนพเคราะห์ ทำหน้าที่คุ้มครองมวลหมู่ประชากรราษฎรให้บังเกิดความร่มเย็นสืบไป

จุดประสงค์ของการกินเจ

ผู้ที่กินเจอาจจะเริ่มจุดเริ่มต้นที่แตกต่างกันไป แต่จุดประสงค์หลักสามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภทดังนี้

- 1) กินเพื่อสุขภาพ อาหารเจเป็นอาหารประเภทชีวิต เมื่อกินติดต่อกันไปช่วงเวลาหนึ่งจะทำให้ร่างกายเกิดการปรับตัวให้อยู่ในสภาวะสมดุล สามารถขับพิษของเสียต่างๆ ออกจากร่างกายได้ ปรับระบบไหลเวียนโลหิต ระบบทางเดินอาหารให้มีเสถียรภาพ
- 2) กินด้วยจิตเมตตา เนื่องจากอาหารที่เรากินอยู่ในชีวิตประจำวัน ประกอบด้วยเลือดเนื้อของสรรพสัตว์ ผู้มีจิตเมตตา มีคุณธรรมและมีจิตสำนึกอันดีงามย่อมไม่อาจกินเลือดเนื้อของสัตว์เหล่านั้นซึ่งมีเลือดเนื้อ จิตใจ และที่สำคัญมีความรักตัวกลัวตายเช่นเดียวกับคนเรา
- 3) กินเพื่อเว้นกรรม ผู้ที่เข้าใจอย่างลึกซึ้งย่อมตระหนักว่าการกินซึ่งอาศัยการฆ่าเพื่อเอาเลือดเนื้อผู้อื่นมาเป็นของเราเป็นการสร้างกรรม แม้ว่าจะไม่ได้เป็นผู้ลงมือฆ่าเองก็ตาม การซื้อจากผู้อื่นก็เหมือนกับการจ้างฆ่า เพราะถ้าไม่มีคนกินก็ไม่มีคนฆ่ามาขาย (ถ้าไม่ฆ่าไม่ขายก็ไม่มีคนกิน) กรรมที่สร้างนี้จะติดตามสนองเราในไม่ช้าทำให้สุขภาพร่างกายอายุขัยของเราสั้นลงเป็นบ่อเกิดของโรคภัยไข้เจ็บ เมื่อผู้หยั่งรู้เรื่องกฎแห่งกรรมนี้จึงหยุดกินหยุดฆ่าหันมารับประทานอาหารเจ ซึ่งทำให้ร่างกายเติบโตได้เหมือนกัน โดยไม่เห็นแก่ความอร่อยช่วงเวลาสั้นๆ เพียงแค่อาหารผ่านลิ้นเท่านั้น

14. วันเจ้าแม่กวนอิมออกบวช (ชีวเต่า) วันที่ 19 เดือน 9 วันเสด็จออกผนวชพระกวนอิมโพธิสัตว์ 觀音菩薩出家 พระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ (กวนซิมผู้สัก) พระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ เป็นพระโพธิสัตว์ที่มีพระนามปรากฏ ตั้งแต่ยุคแรกของพระพุทธศาสนาฝ่ายมหายาน เดิมเรียกพระนามว่า ปัทมปาณีโพธิสัตว์ ชาวจีนออกพระนามว่ากวนอิม เป็นการออกเสียงตามศัพท์แปลจากคำว่า อวโลกิเตศวร ซึ่งพระอาจารย์กุมารชีพแปลว่า กวนซิม แปลว่า ผู้ฟังเสียงแห่งโลก ต่อมาเนื่องจากคำว่า ซิ ไปตรงกับพระนามของพระเจ้าจักรพรรดิถังไท่จง คือ หลี่ซีหมิง จึงตัดคำว่า ซิ ออกเหลือเพียงแต่ กวนอิม ต่อมาพระถังซำจั๋ง (เฮียนจั่ง) ซึ่งเชี่ยวชาญภาษาสันสกฤตและ

จีน ได้แปลใหม่เป็น กวนจื่อไจ้ แปลว่า ผู้ฟังโดยอิสระ แต่ทั่วไปยังคงนิยมออกนามว่า กวนอิม อยู่ พระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์มีปรากฏพระนามอยู่ในพระสูตรมหายานจำนวนมาก ในสุชาวตียุทธและอมิตายุทธยานสูตรกล่าวว่า พระองค์ทรงเป็นอัครสาวกเบื้องซ้ายของพระอมิตาภะพุทธเจ้าแห่งแดนสุชาวดี ในสังฆกรรมปุณฑริกสูตร อวโลกิเตศวรโพธิสัตว์สมันตมุขปริวรรต กล่าวว่าพระอษัณมิติโพธิสัตว์ กราบทูลพระบรมศาสดาถึงเหตุแห่งพระสมัญญานามมหาเมตตามหากรุณา องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสว่า เพราะพระอวโลกิเตศวร มีความเมตตากรุณาต่อสัตว์โลกเป็นอันมาก สามารถเนรมิตนิรมานกายไปโปรดสัตว์ยังโลกอื่นๆ อีก เช่น นิรมานกายเป็นนาคไปโปรดนาคที่โลกนาค นิรมานกายเป็นเทพไปโปรดเทพยดสวรรค์ เป็นต้น พระโพธิสัตว์สามารถประทานอภัย คือ การช่วยให้พ้นทุกข์ภัย มีโจรภัย อัคคีภัย อุทกภัย และศัสตราภัย เป็นต้น การขอให้อภัย ก็ไม่ลำบาก เพียงแต่ตั้งใจภาวนาคำว่า นโม ขอนอบน้อมแด่พระกวนอิมโพธิสัตว์ เท่านั้น ท่านก็จะมาโปรดทันที ในอวโลกิเตศวรสมาธิสูตร กล่าวว่าทรงเป็นพระสังฆกรรมประสาทตาคตผู้ทรงตรัสรู้แล้วในอดีต แต่ทรงสรรสารเหล่าสัตว์จึงทรงดำรงอยู่ในโพธิสัตว์กายเพื่อโปรดสัตว์

15. วันเกิดเจ้าแม่ธรณี (ตี้บ้อเนี้ยเนี้ย) วันที่ 18 เดือน 10 โห้วถู่ (จีน: 后土; แปลตรงตัว: "Hòutǔ , จักรพรรดินีแห่งแผ่นดินโลก - Queen of the Earth") หรือ โห้วถู่เสิน (后土神; "Hòutǔshén , เทพมารดรแห่งแผ่นดินโลก , Goddess Queen of the Earth"), หรือ โห้วถู่เนี้ยเนี้ย (Hòutǔ Niángniáng , ในภาษาจีน 厚土娘娘; "Deep Earth Lady" หรือ 后土娘娘; "Earth Queen Lady"), โดยทั่วไปมักออกนามว่า ตี้บ้อ (Dimǔ , 地母; "แม่พระธรณี") หรือตี้บ้อเนี้ยเนี้ย (Dimǔ Niángniáng , 地母娘娘; "เจ้าแม่นางพระธรณี - Lady Mother Earth"), ทรงเป็นเทพนารีแห่งพื้นดินและแผ่นดินโลกในศาสนาจีนท้องถิ่นและศาสนาเต๋าพร้อมทั้งเทพปกรณัมจีน[1]และเป็นผู้กำกับดูแลพระภูมิเจ้าที่ (" ตี้จู่เอี้ยะ , Lord of Local Land")ทั้งปวงในแผ่นดินโลก พระองค์คือหนึ่งในจตุรเทวาราชอันเป็นเทพสูงสุดรองจากตรีเทพบดีสูงสุดของศาสนาเต๋า

16. วันสารทขนมอี (ตังโจ้ย) เดือน 11 ถ้ากุมภาพันธ์ มี 29 วัน เป็นวันที่ 21 และถ้า มี 28 วัน เป็นวันที่ 22 การไหว้สารทที่ 8 การไหว้ขนมอี หรือ ขนมบัวลอย เรียกว่าไหว้ตังโจ้ย เทศกาลนี้เรียกว่า เทศกาลตังจี (ตังโจ้ย) หรือที่เรียกกันว่าสารทขนมอี

มักตรงกับวันที่ 21 หรือ 22 ธันวาคม เป็นวัน “ตังโจ้ย” (冬 節) หรือเทศกาลกิน ” อี้”(圓) ขนมบัวลอย ผู้ที่ผ่านวันนี้ไปแล้วพึงจำไว้ ท่านมีอายุเพิ่มขึ้นอีก 1 ขวบ

“อี้” ส่วนหนึ่งจะเอาไปติดไว้ตามตู้กับข้าว ผักริมข้างเตาไฟ จุดธูปในห้องครัวบ้าง ในช่วงนี้จนถึงสิ้นปี จะมีจิ้งจกบน ที่เรียกว่า จิ้ง “ เสี้ยซัง “ (謝 神) กันแทบทุกศาลเจ้า ศาลพระภูมิ หรือ โรงเจ

หมายเหตุ : เหตุที่ต้องใช้เดือนของเทศประกอบเนื่องจากการคำนวณวัน “ตังโจ้ย” ถือเอาวันที่เวลากลางวันสั้นที่สุดของปี ซึ่งเป็นวันเริ่มต้นฤดูหนาวของประเทศจีน หรือประเทศซีกโลกทางเหนือ วันที่กำหนดว่าเป็นวัน“ตังโจ้ย” ให้ออกจากปี ค.ศ. ปีที่หารด้วย 4 ลงตัวหรือปีที่เดือน กุมภาพันธ์มี 29 วัน “ตังโจ้ย” จะเป็นวันที่ 21 ธันวาคม

ในอดีตสาเหตุการไหว้เจ้าด้วยขนมบัวลอย เนื่องจากขนมนี้ทำมาจากแป้งข้าวเจ้า เมื่อปั้นเป็นลูกนำมารับประทานจะอยู่ท้องได้ดี ในช่วงอากาศหนาว ยิ่งตอนกลางคืน อากาศยิ่งหนาว หากกินอาหารที่ไม่อยู่ท้องจะทำให้รู้สึกหิว แล้วตื่นบ่อย ๆ ลมหนาวจะมาจากทิศเหนือทำให้คนทั่วไปรู้สึกว่า อากาศหนาวเย็นแล้ว คนจีนจึงไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ในช่วงเดือนนี้ เพื่อให้คุ้มครองสัตว์เลี้ยงแล้วพิชผลทางการเกษตรให้เพาะปลูกได้ดี และขอให้มีความสุขภาพแข็งแรง อีกทั้งทำให้รับรู้ว่าการกำลังจะหมดไปอีกปีหนึ่งแล้ว อายุมากขึ้น โตขึ้น ส่วนคนที่ยังดวงไม่ดี ถ้าไหว้เจ้าวันนี้ก็จะหมดเคราะห์จะได้พบกับปีใหม่ที่ดี บางแห่งเอาขนมนี้ไปใช้ในพิธีแต่งงานโดยให้เจ้าบ่าวเจ้าสาวกิน เพื่อเป็นสิริมงคล อายุมั่นขวัญเย็น สามัคคีกลมเกลียวกัน

ในสมัยโบราณ เมื่อถึงวันเทศกาลตั้งโง่ย คนจีนต่างให้ความสำคัญไม่แพ้วันตรุษจีน เพราะเป็นวันใกล้จะสิ้นปี ต่างก็ถือโอกาสเตรียมการฉลองวันสิ้นปีและวันตรุษจีน ดังเช่นที่เมืองโจวจิ่ว ชาวเมืองต่างตื่นกันแต่เช้า รีบ ๆ กันไปไหว้เจ้าที่ศาลเจ้าตั้งเก็กเซียวอ่วงเปี้ย (ศาลเจ้าหลักเมือง) ร้านรวงค้าขายต่างหยุดกิจการ ชาวเมืองต่างพร้อมใจกันร่วมฉลองตั้งเช่นวันตรุษจีน มีคำกล่าวขวัญกันว่า ตั้งโง่ยท่วงจื้อ, นีโง่ยกอ แปลว่า ตั้งโง่ย ฉลองขนม ท่วงจื้อ (เป็นขนมทรงกลมชนิดหนึ่ง), ตรุษจีนฉลองขนม กอ (ขนมโก๋) นี่เป็นธรรมเนียมทำขนมกินกันตามสารท แต่ตามพิธีการของคนจีนส่วนใหญ่ทั่วทั้งประเทศ ในวันตั้งโง่ยนี้ คนจีนทางภาคเหนือมักกินเกี้ยวน้ำ ส่วนคนจีนทางภาคใต้มักกินขนมท่วงจื้อ ตามธรรมเนียมของคนจีนทางภาคใต้ ขนมท่วงจื้อ ซึ่งเป็นขนมรูปเม็ดทรงกลม ได้ถูกพัฒนามาเป็นขนม อี้ (ขนมบัวลอย) ดังเช่นที่เห็น ๆ คนจีนส่วนใหญ่กินกันในประเทศไทย เพราะว่าขนม อี้ (บัวลอย) รูปเม็ดทรงกลม คนจีนเชื่อกันว่า เมื่อกินขนมชนิดนี้ตอนเทศกาลวันตั้งโง่ย จะทำให้บุคคลในครอบครัว ต่างสมัคสมานรักใคร่กลมเกลียวกันยิ่ง ๆ ขึ้น แม้ในวันพิธีมงคลที่สำคัญ ๆ ต่าง ๆ ขนม อี้ ย่อมเป็นที่ขาดเสียมิได้ โดยปกติแล้ว คนจีนมีความเชื่อเกี่ยวกับความมงคลเป็นหลัก อย่างสีโชนแดง ชมพู พวกนี้จะเป็นสิมงคลของคนจีนครับ แล้วบัวลอยนั้น คนจีนจะสื่อคล้าย ๆ กับความสามัคคีกลมเกลียว ปกติแล้วเวลาไหว้เจ้า หรือมีงานมงคลต่างๆ อย่างงานแต่งงานก็จะมีบัวลอยด้วยเช่นกัน ก็เลยไม่แปลกที่บัวลอยเป็นหนึ่งในขนมมงคล

17. วันขอบคุณเทพเจ้า (ตั้งเซียว) วันที่ 1 เดือน 12 คนจีนแต่จิ่วในเมืองไทยจะมีธรรมเนียมอย่างหนึ่งตอนปลายปีคือจะมีการไหว้ขอบคุณเจ้าตามชุมชนและในบ้านโดยตามชุมชนนี้จะจัดเป็นงานใหญ่โตมีจ๊วสมโภชน์ สำหรับในบ้านจะไหว้ชุดใหญ่มีทั้งเนื้อสัตว์และขนมอื่นๆอีกมากมาย ธรรมเนียมนี้มีฐานความคิดมาจากการที่บุคคลทำมาหากินใช้ชีวิตมาอย่างราบรื่นและสงบสุขเมื่อถึงปลายจึงต้องขอบคุณเจ้าและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายที่ช่วยคุ้มครองรักษา

1.การไหว้ขอบคุณนี้จะกระทำได้เฉพาะผ่านเทศกาลตั้งโง่ยหรือการไหว้ขนมบัวลอยไปแล้วเท่านั้นหากยังไม่ถึงตั้งโง่ยจะไปไหว้กัน ทำไม่ถึงเป็นอย่างนั้นเหตุเพราะเชื่อกันว่าถ้าบุคคลจะประสบเคราะห์กรรมในปีจะเกิดก่อนตั้งโง่ยเมื่อพ้นตั้งโง่ยแล้วจะถือว่าพ้นเคราะห์ในปีนั้นแล้ว(แต่หากมีเคราะห์กรรมปีใหม่เข้ามาจะเริ่มหลังตั้งโง่ยนี้แหละ)

2.การไหว้ขอบคุณเจ้านี่ใช้ของไหว้ได้ทุกอย่างแต่มีขนมสองอย่างที่จำเป็นต้องมีและขาดไม่ได้ นั่นคือ อั่งท้อก้วยและท้วงอี่ก้วย ขนมทั้งสองชนิดนี้แท้จริงคือขนมก้วยช่ายนั่นเองแต่ทำเป็นรูปลักษณะต่างกันโดยท้อก้วยจะ ทำเป็นลูกท้อแบน มีความหมายว่าให้อายุยืนมีความสุข ส่วนท้วงอี่จะมีรูปเหมือนขนมก้วยช่ายทั่วไปแต่มีสีแดงมี ความหมายว่ากลมเกลียวสามัคคีและโชคลาภ ขนมทั้งสองเป็นสัญลักษณ์ของความขอบคุณที่มีต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์

18. วันส่งท้ายปีเก่า วันตรุษจีน (ก้วยหนี่โจว) บางปี 29 หรือบางปี 30 เดือน 12 วันส่งท้ายปีเก่า 除夕 คือ วันสุดท้ายของปี หรือวันสุดท้ายของเดือน 12 ตามปฏิทินจันทรคติของจีน ซึ่งอาจจะเป็นวันที่ 29 หรือเป็นวันที่ 30 ของเดือน 12 农历十二月二十九日或农历十二月三十 ถ้าเดือน 12 ของปีนั้นเป็นเดือนเล็ก 小月 คือเดือนที่มี 29 วัน ก็จะ คล้ายเช่นเดียวกับเดือนที่ลงท้ายด้วยย่น ตามปฏิทินสากล หรือเป็นวันที่ 30 ถ้าเดือน 12 ของปีนั้นเป็นเดือนใหญ่ 大月 คือเดือนที่มี 30 วัน ตามปฏิทินจันทรคติ ก็ เช่นเดียวกันจะคล้ายกับเดือนที่ลงท้ายด้วยคมตามปฏิทินสากล วันส่งท้ายปีเก่า 除夕 ตามประเพณีจะมีการ สักการะไหว้เทพดาฟ้าดินและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ก่อน แล้วจึงจะไหว้บรรพบุรุษ โดยสมาชิกในครอบครัวไม่ว่าจะไปอยู่ ณ แห่งหนที่ใด ก็จะกลับมารวมตัวอยู่โดยพร้อมเพรียงกัน และก็จะรับประทานอาหารมื้อเย็น หลังจากที่ได้ สักการะไหว้เสร็จเรียบร้อยแล้ว เป็นการส่งท้ายปีเก่าและต้อนรับปีใหม่ด้วยกันอย่างมีความสุขสันต์หรรษาชื่นเรีง สนุกสนานครื้นเครงเบิกบานใจ 一家人团聚在一起快快乐乐地吃团圆饭 (อาหารรวม ญาติ)或年夜饭(อาหารส่งท้ายปีเก่า)欢聚一堂ชุมนุมพร้อมหน้ากันด้วยความปิติยินดี หลังจากนั้นแล้ว ก็จะมีการอวยพรซึ่งกันและกัน รับพร รับไหว้ พร้อมด้วยประเพณีการให้เงินใส่ไว้ในซองสีแดง 压岁钱 หรือที่ เรารู้จักคุ้นเคยกันดีก็คือ อั่งเปา红包

การให้อั่งเปา红包ของสีแดงที่ใส่เงิน ตามธรรมเนียมแล้วเมื่อเวลาที่เป็นเด็กอยู่ พ่อแม่ก็จะเป็นผู้ให้ ครั้นเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ทำงานได้แล้ว ก็จะต้องเป็นผู้ให้พ่อแม่ และถ้าได้แต่งงานมีลูกแล้ว ผู้ที่เป็นพ่อแม่ที่อยู่ใน ฐานะของปู่ย่าตายายก็จะรักใคร่เอ็นดูหลานๆ ท่านก็จะเป็นผู้ให้อั่งเปา红包แก่หลานๆ ด้วยความรักใคร่เอ็นดู การให้อั่งเปา红包นั้นเปรียบเสมือนเป็นการอวยพรมอบความสุข และโชคลาภอันเป็นสิริมงคลให้แก่ผู้รับ การ ให้อั่งเปา红包กันและกันเป็นการให้สิริมงคลกันอย่างมีความสุขสนุกสนาน และครื้นเครงหรรษากันทั่วหน้าทั้ง ผู้ให้และผู้รับ โดยเฉพาะเด็กๆ ก็จะต้องดีใจมากเป็นพิเศษอย่างยิ่งเนื่องจากเป็นแต่เพียงผู้รับเท่านั้น

วันส่งท้ายปีเก่า 除夕ในช่วงเชื่อมต่อระหว่างนาที่สุดท้ายของปีเก่ากับนาที่แรกของปีใหม่จีน ชาว จีนทางเหนือมีประเพณีนิยมการรับประทานเกี๊ยว (เกี๊ยวที่มีลักษณะตัวโตๆ ดังที่เรารู้จักกันดีก็คือ เกี๊ยวซ่า สืบเนื่อง จากคำว่า "เกี๊ยว" 饺子(เจียวจี) นั้นในภาษาจีนมีเสียงพ้องตรงกับช่วงเวลายามแรก 子时(จื่อซือ) คือ เวลา 23.00-00.59 น. โดยก่อนที่จะรวมตัวร่วมกันรับประทานนั้น ก็จะมาช่วยกันทำด้วยกันอย่างมีความสุข และ

เมื่อทำเสร็จแล้วก็จะรับประทานด้วยกันอย่างมีความหมายและมีความสุขที่สุดในรอบปี แต่ว่าในปัจจุบันนี้ชาวจีนและชาวไทยเชื้อสายจีนในประเทศไทยส่วนหนึ่ง นิยมไหว้เทพเจ้าแห่งโชคลาภ 财神爷 ที่บ้านก่อน แล้วหลังจากนั้นก็จะไปไหว้สักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามวัดวาอารามและศาลเจ้าต่างๆ เพื่อ ขอศีลขอพรให้มีชีวิตของตนเองและครอบครัว อีกทั้งประเทศชาติที่อยู่เย็นเป็นสุข ดังที่ใจได้ศรัทธาและปรารถนาอย่างต่อเนื่องกันไปตลอดจนกระทั่งถึงรุ่งเช้าฟ้าสว่าง แทนธรรมเนียมเดิมที่เฝ้าอยู่โยงด้วยกันที่บ้านจนถึงรุ่งเช้า 守岁(อยู่เฝ้ารุ่งคืนสุดท้ายของปีเก่า) แล้วจึงจะกลับบ้านไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่บ้านต่อ เพื่อให้เป็นสิริมงคล และนำมาซึ่งความสุขความเจริญมาสู่ตนเองและครอบครัว เป็นการต้อนรับปีใหม่ที่ได้รับความสุขกายสบายใจและมีชีวิตชีวาที่สุด

